

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.I.20.320/2026/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Barbalics Ügyvédi Iroda (Cím4., ügyintéző: dr. Barbalics István ügyvéd) által képviselt Felperes1 (Cím2) kérelmezőnek – a törvényes képviselő1 elnök által képviselt Alperes1 (Cím1.) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel megfizetése iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 34.Pk.20.143/2026/12. számú végzése ellen a kérelmezett részéről 13. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ítéltábla a kérelmezett ellenkérelem-változtatását elutasítja, az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét pedig helyben hagyja.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy 15 nap alatt fizessen meg kérelmezőnek 59 626 (ötvenkilencezer-hatszázhuszonhat) forint másodfokú eljárási költséget.

Megállapítja, hogy 56 340 (ötvenhatezer-háromszáznegyven) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

E végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a kérelmező jogutódként volt peres fél a jogelődje által eredetileg 2005. június 23-án a település1 Városi Bíróságon előterjesztett fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemmel indult, a település2 Járásbíróságon folyamatban volt perben. A perben a bíróság ügyszám1 szám alatt 2008. március 27. napján elsőfokú ítéletet hozott. Az ítélet ellen az alperes által bejelentett fellebbezés folytán eljáró kérelmezett per tárgyalását ügyszám2 számú jegyzőkönyvben rögzített végzésével a 2008. október 9-án felfüggesztette a Rt.. „f.a” felszámolási eljárásának jogerős befejezéséig. A kérelmezett folytatás iránti kérelemre tekintettel a pert 2025. május 17-én ügyszám3 számon folytatta. A kérelmező 2025. július 22. napján jelentette be, hogy jogelődje, magánszemély 2012. szeptember 13. napján elhunyt. A kérelmezett 2025. augusztus 18-án kelt 6. számú végzésével megállapította az eljárás félbeszakadását, majd

ügyszám4 számú végzésével megállapította a kérelmező eljárási jogutódlását, amely végzése 2025. november 5. napján jogerőre emelkedett. A kérelmezett ügyszám5 számon 2026. február 18. napján ítéletet hozott, melyet a kérelmező 2026. február 24. napján vett át (a továbbiakban: alapügy). A kérelmező 1/1 arányban örököse a magánszemélynak.

[2] A kérelmező a kérelmében 3 002 800 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kérte kötelezni a kérelmezettet az alapügy 2005. június 24. napjától 2026. január 12. napja közötti 7507 napja alapján. A másodfokú eljárás szempontjából jelentőséggel bíró hivatkozása szerint jogutódként is megilleti a jogelődjének a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 7. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján járó vagyoni elégtétel egésze, amelyből nincs indoka levonásnak. Eljárási költség iránti igénye volt.

[3] A kérelmezett az elleniratában kérte a kérelmet 1 186 000 forintot meghaladóan elutasítani és kérte az eljárási költség mérséklését. Hivatkozott arra, hogy kérelmező jogutódként érvényesítheti a perbeli jogelődjét az észszerű határidő túllépése folytán arányosan megillető vagyoni elégtételt. A jogelődje halálát követően azonban a hagyatékátadó végzés 2013. január 14. napján jogerőre emelkedett, de a jogutódlást a kérelmező csak 2025. július 22. napján jelentette be; a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése szerint a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedését követő 30 nap elteltét követően felmerült – 2013. február 13. és 2025. július 22. között eltelt 4543 nap – nem számítható bele az eljárás figyelembe vehető időtartamába. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 111. §-ának (1) bekezdése alapján, ha valamelyik fél meghal, vagy megszűnik, az eljárás a jogutód perbelépéséig, illetve perbevonásáig félbeszakad. Az 1952. évi Pp. 112. §-ának (2) bekezdése alapján a félbeszakadás tartama alatt tett minden bírói rendelkezés hatálytalan, azaz az eljárás folytatására csak abban az esetben van lehetőség, amennyiben a jogutód a perbelépési szándékát bejelenti. Ez álláspontja szerint a kérelmező érdekkörében felmerülő, és általa elhárítható ok, ugyanis a kérelem előterjesztésével az eljárás akadályát elháríthatta volna.

[4] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett végzéssel kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 3 002 800 forintot és 75 070 forint „perköltséget”. Megállapította, hogy 90 084 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[5] A végzésnek a másodfokú eljárás szempontjából releváns indokolása szerint a bíróság csak a kérelemben meghatározott napok számához van kötve, nincs azonban kötve a marasztalás alapjaként meghatározott időszakhoz; a számított és az észszerű időtartamot a felek nyilatkozatainak tartalmától függetlenül meg kell állapítania. Az alapeljárás számított időtartamát hivatalból 2005. június 24. napjától 2026. február 18. napjáig 7545 napban határozta meg.

[6] Nem találta alaposnak a kérelmezett Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdésére alapított levonás iránti kérelmét, mivel elfogadta a kérelmező azon hivatkozását, miszerint a jogelődjének halálát követően nem volt abban a helyzetben, hogy kérje a jogutódlás megállapítását addig, amíg nem szerzett tudomást a peres eljárásról. A kérelmező a hagyaték átadását megelőzően nem kérhette volna a jogutódlás megállapítását, azt követően is csupán akkor, amikor az eljárásról tudomással bírt. A kérelmező 7507 nap vonatkozásában terjesztette elő igényét, ezért az erre az időtartamra járó 3 002 800 forint összegű vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte a kérelmezettet. A kérelmező pernyertességére tekintettel kötelezte a kérelmezettet a felszámított „perköltség” megfizetésére, a felszámított ügyvédi munkadíj mérséklésére nem látott indokot.

[7] A kérelmezett fellebbezésében kérte a végzés (részbeni) megváltoztatásával a kérelemnek elsődlegesen az 1 124 800 forintot, másodlagosan az 1 186 000 forintot meghaladó részben való elutasítását. Elsődleges fellebbezési kérelme szerint nem vitatva a vagyoni elégtétel alapjául szolgáló peres eljárás számított időtartamát, valamint azt a bírósági gyakorlatot, miszerint a jogutódot eljárásjogi szempontból úgy kell tekinteni, mintha kezdettől fogva ő járt volna el a perben, a kérelmezőt nem illeti meg a vagyoni elégtétel 2012. szeptember 13. és 2025. július 22. napja közötti időszakra (4696 nap) a Pevtv. 7. §-ának (1) bekezdése alapján, tekintettel arra, hogy ebben az időszakban, a félbeszakadt eljárásban nem volt olyan fél, akinek az alapvető joga sérülhetett volna. Azon időszakban, amikor a peres eljárásban a jogelőd már nem vett részt, de a jogutód még nem kapcsolódott be, az alapjogi jogsértés nem valósulhatott meg, tekintettel arra, hogy a perbeli pozíció üres volt, ekként nem volt olyan személy, akinek az alapjoga ezen időszak alatt sérült. A jogutód a jogelődje jogán létrejött perbeli részvétele, mintegy *fiktív* perbeli részvétel, vitatta ezért a kérelmező félminőségét a fent részletezett időszakban, és az erre az időszakra vonatkozó vagyoni elégtétel fizetési kötelezettséget alapjogi sérelem hiányában. Hangsúlyozta: nem sérülhetett a kérelmezőnek az az alapvető joga, melyről nem tudott.

[8] Másodlagos fellebbezési kérelme szerint az eljárás számított időtartamából a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján le kell vonni a hagyatékátadó végzés jogerőre emelkedését követő 30 napos türelmi időt követően a jogutódlás bejelentéséig eltelt 4543 napot, mivel az a jogutód érdekkörében, általa elhárítható módon szükségtelenül telt el. Az eljárás a jogutód perbelépéséig félbeszakad, a félbeszakadás tartama alatt tett minden bírói intézkedés hatálytalan, az eljárás csak akkor folytatható, ha a jogutód perbelépési szándékát bejelenti. Az eljárás további sorsának rendezése ekként a jogutód rendelkezésétől függött, amely bejelentésnek az eljárásjogi rendelkezések alapján meg kellett előznie a bíróság további cselekményeit, ami megalapozza a kérelmező érdekkörében felmerült okot. Nem lehetséges annak utólagos bizonyítása és alátámasztása a felek részéről, hogy mit tett volna a bíróság, ha a jogutódlási igényét a kérelmező 2013-ban bejelentette volna, ugyanakkor az megállapítható, hogy az eljárás félbeszakadás folytán állt; a kérelmezett jogutódlásának megállapításáig a bíróság semmilyen hatályos, pert előbbre vivő eljárási cselekményt nem tehetett. A jogutódlás bejelentésének aktív, tevőleges magatartása lehetőséget és alapot adhatott az eljárás folytatására. Nem tartozhat a bíróság érdekkörébe az időmúlás, mert ennek hiányában eljárási cselekményt nem foganatosíthatott.

[9] Hivatkozott továbbá arra is, hogy a kérelemhez kötöttség elvét megsértve az elsőfokú bíróság a kérelemtől (2026. január 12.) eltérve hivatalból határozta meg a vagyoni elégtétel fizetési kötelezettség záró időpontját (2026. február 18.), amely a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban Pp.) 2. §-ának (2) bekezdésébe ütközik.

[10] A kérelmező a kérelmezett fellebbezésére tett észrevételben kérte a fellebbezés elutasítását (helyesen az elsőfokú végzés helybenhagyását) és a kérelmezett 46 850 forint+áfa „perköltségben” való marasztalását. Hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság a kérelmezett fellebbezésével érintett körben a helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetésre jutott. Az elsőfokú bíróság az alapeljárás számított időtartamát határozta meg hivatalból a 2005. június 24. és 2026. február 18 közötti 7545 napban, a vagyoni elégtétel elismert időtartama ezzel nem egyezik meg, hanem 7507 nap.

[11] Az ítéltáblának mindenekelőtt az érdemben elbírálnak fellebbezés tartalmát kellett meghatároznia. A kérelmezett az elsőfokú eljárásban benyújtott elleniratában 1 186 000 forintot meghaladóan kérte a kérelem elutasítását, ugyanakkor elsődleges fellebbezési kérelmében ettől eltérően már az 1 124 800 forintot meghaladó részben kérte az elsőfokú végzés megváltoztatásával a kérelem elutasítását. A kérelmező az elsődleges fellebbezési kérelmében előadottakról azonban már az elsőfokú végzés meghozatala előtt is tudomással bírt, a Pp. 373. §-ának (2) és (3) bekezdéseiben foglalt feltételek hiánya miatt e tény- és jogállításait a fellebbezésében már terjeszthette elő, ezért az ítéltábla figyelmen kívül hagyta a meg nem engedett új tényállításokat [Pp. 364. §-a, 214. §-ának (5) bekezdése] és elutasította a meg nem engedett ellenkérelem-változtatást [Pp. 373. §-ának (1) bekezdése], amely folytán az elsődleges fellebbezési kérelem alkalmatlanná vált az érdemi elbírálásra. Az ítéltábla a másodlagos fellebbezési kérelmet pedig megalapozatlannak találta.

[12] A Pp. 370. §-ának (1) bekezdése szerint az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzést a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között vizsgálta felül, figyelemmel az ellenkérelem-változtatás elutasítására is, így fellebbezés hiányában nem érintette a kérelmezettet 1 186 000 forint megfizetésére kötelező rendelkezését.

[13] Mindenekelőtt annak rögzítése szükséges, hogy az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Pp. 2. §-ának (2) bekezdését. Az általa helytállóan felhívott bírói gyakorlat szerint a vagyoni elégtétel iránti eljárásban a bíróság hivatalból állapítja meg az alapeljárás számított időtartamát, e tekintetben a fél előadásához nincs kötve. A Pevtv. 9. §-a (4) bekezdésének utaló szabályából következően a vagyoni elégtételre irányuló nemperes eljárásban is érvényesül a Pp. 2. §-ának (2) bekezdése, amely ez esetben azt jelenti, hogy a bíróság nem ítélt meg a kért 3 002 800 forintnál magasabb összegű vagyoni elégtételt; nem határozhatta meg a figyelembe vehető időtartamot a megjelölt 7507 napnál több időben. Nem állt fenn azonban kötöttség sem az eljárás vagy eljárási szakasz számított időtartama, sem az észszerű időtartama vonatkozásában, mivel azt, hogy az eljárás vagy eljárási szakasz a törvény értelmében meddig tart és abból mennyi tekinthető észszerű időnek, a Pevtv. 2. §-a és 6. §-a értelmében maga a törvény határozza meg. A felek rendelkezési joga tehát a számított

és az észszerű időtartam meghatározására nem érvényesül (BDT.2024. 4752.). Az elsőfokú bíróság a figyelembe vehető időtartamot a kérelmező által megjelöltek szerint vette figyelembe, a kérelmen nem terjeszkedett túl.

[14] Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a perrendtartás a jogutódot eljárásjogi szempontból úgy tekinti, mintha kezdettől fogva ő járt volna el a perben, a jogutódlással a perben a teljes körű jogfolytonosságot kívánja biztosítani. Mindebből következően a vagyoni elégtétel iránti követelés – eltérő törvényi rendelkezés vagy a felek eltérő megállapodása hiányában – a jogfolytonosnak minősülő jogutódot illeti meg a Pevtv. alapján számítandó, vagyoni elégtétel alapjául szolgáló teljes időtartamra, mivel az eljárásjogi, teljes körű jogutódlás folytán úgy kell tekinteni, mintha az eljárásban mindvégig maga a kérelmező vett volna részt. (BDT2023. 4700.)

[15] Az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül mellőzte a 4543 nap levonását. Ezzel összefüggésben azonban az ítéltábla az elsőfokú bíróságtól eltérően nem annak tulajdonított jelentőséget, hogy a kérelmező mikor szerzett tudomást a perről, hanem annak, hogy a kérelmezett a per tárgyalását 2008. október 9. napján felfüggesztette, amelyre tekintettel az eljárás előrehaladását szolgáló perbeli cselekményeket egyébként sem végzett. Márpedig önmagában nem ad alapot a vagyoni elégtétel alapjául szolgáló időtartamból történő levonásra az, ha a kérelmező a perben az eljárási kötelezettségeit nem teljesítette, erre csak akkor van lehetőség, ha kifejezetten ebből kötelezettségszegésből következően – és nem más okokból is – telt el szükségtelenül a figyelmen kívül hagyni kért időtartam (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.155/2023/2., Pkf.II.20.041/2025/3.) A jogelőd halálának időpontjában azonban az alapügy a felszámolási eljárásra tekintettel elrendelt felfüggesztés miatt nem haladt előre; annak időtartama alatt joghatályos cselekmények nem folyhattak, ezért addig nem az eljárt bíróság által meg sem állapított félbeszakadás okozta az eljárás elhúzódását. Azt vizsgálni lehetne, hogy az eljárás felfüggesztést követő folytatása és a jogutódlás bejelentése közötti időszak a késedelmes bejelentés folytán megalapozhatja-e a levonást, mivel ebben az időszakban a bíróság már joghatályos cselekményeket tehetett. A bírói gyakorlat elfogadja, hogy amikor a fél már abba a helyzetbe kerül, hogy lehetősége van a jogutód perbevonására, és ezt nem teszi meg, az addigi idő szükségtelenül eltelt időnek minősül. (Pécsi Ítéltábla Pkf.IV.25.040/2026/3.) Jelen esetben azonban a kérelmezett 2025. május 17-én iktatta új számra az ügyet, a kérelmező pedig az erről való tudomásszerzést követően 2025. július 22-én bejelentette a jogutódlást. Az ítéltábla azt is figyelembe vette, hogy jelen esetben a kártérítés iránti igényt számos felperes érvényesítette, ennél fogva az a körülmény, hogy az eljárt bíróságnak nem volt tudomása arról, hogy az egyik felperes vonatkozásában jogutódlás következett be, lévén a per nem félbeszakadt, hanem a bíróság felfüggesztette, nem okozott időmúlást. Az eljárás folytatását követően a kérelmezett nem is tett arra vonatkozóan előadást, hogy a bejelentés megtörténteig miért történt volna szükségtelen időmúlás, tekintettel arra, hogy más felperesek vonatkozásában a per a félbeszakadás megállapításáig folyamatban volt, a félbeszakadásról való tudomásszerzést követően pedig a kérelmező bejelentette perbelépési szándékát, így nem merült fel olyan eljárási cselekmény, amelyet éppen a kérelmező késedelmesnek állított bejelentése folytán lehetett volna csak késedelmesen elvégezni.

[16] Mindezek miatt az ítéltábla helybenhagyta az elsőfokú bíróság végzését a Pp. 389. §-a szerint alkalmazandó 383. §-ának (2) bekezdése alapján.

[17] A kérelmezett fellebbezése nem volt eredményes, ezért a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az ítéltábla a kérelmezettet a kérelmező javára a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII.9.) IM rendelet 3. §-a (1) bekezdésének a) pontja, (3) és (4) bekezdése alapján a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése szerint felszámított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú költsége megfizetésére.

[18] A kérelmezett fellebbezésével felmerült illeték a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése értelmében a kérelmezett személyes illetékmentességére tekintettel az állam terhén marad.

Debrecen, 2026. július 13.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró.